

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 38

Lýsingaprísur fyri petitreglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 25. september 1943.

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið

17. árg.

Løgtingsmál.

Føroya javnaðarflokkur hevur m. a. lagt hesi mál inn á ting:

Um at veita fólki arbeiði.

Til Føroya løgting.

Í Føroyum í dag er ein hópur av monnum arbeiðsleysir, ein hópur av heimum sita við ov smáum inntøkum, sita í troti og sakni.

Føroyar í dag eru so statt ikki mentar at geva íbúgvum sínum tað neyðturvuliga til matna, klædna, mentan og aðrar samfelagsúrtøkur.

Hví?

Eiga Føroyar innanfyri síni mark ikki møguleikar fyri at geva íbúgvum sínum góð og livilig kor, so teir, av sonnum kunnu siga, at her er gott at vera, at her vilja teir verða?

Nei — ikki við teirri núverandi privatkapitalistisku skipan sum grundarlag fyri livinum og samvinnuni íbúgvanna millum.

Nei — tí henda skipanin hevur ómøguliggjört og vil framvegis koma at ómøguliggjera samvinnuna millum íbúgvvarnarnar um at vinna og troysta mest møguligt burtur úr øllum landsins kreftum og framleiðslukeldum til gagns ikki bara fyri einstaklingin men fyri heildina allar landsins íbúgv-arar.

Hetta er, og hetta hevur verið ein royndur lutur, ein livsins ásannan, ein verunleiki, ið trínur fram, ið stingur í eyguni, hvar ein er, hvar ein virkar, og hvar ein plánleggur og hugsar her á landi.

Hetta er ein royndur lutur hjá okkum Føroyingum, hetta er ein royndur lutur í øllum londum, allar heimurin hevur ásaðnað hetta. Frægastu menn innan fyri allar stættir innan fyri allar virkisgreinir í heiminum noyðast nú, um teir eru sannir ímóti sær sjálvum, sannir ímóti sínum landi og fólki at viðganga, at hitt gamla lagið,

hitt privatkapitalistiska stýrslagið ikki dugur longur.

Eru vit sannir ímóti okkum sjálvum, ímóti okkara landi og fólki, megu vit viðganga tað sama.

Jú — her er livandi á landi, her eru møguleikar og framleiðslukeldur ið kunnu troystast, so nóg-mikið verður til, øll, so at allir Føroyingar kunna siga, at her er gott at vera, at her vilja teir verða, byggja og mennast og víga land-inum, fólkinum, Føroyum sína orku og livsmegi og skaparkraft.

Jú — her er livandi á landi, um vit rýma frá teirri gomlu livsáskoð-anini og taka við teimum hug-sjónum og grundaskoðanum sum goymast í socialismuni.

Havið, jørðin og landið í síni heild við tí, ið tað goymir í sær av livandi eins og bundnari megi kann geva okkum tað, ið okkum tervar, okkum øllum, um vit verða samd um, at henda megin er til fyri øll, skal nýtast til øll, skal verða øllum at gagni, í tann mun, sum hvør einstakur treingir.

Hvussu nógv gevur jørðin í dag? Hvussu nógv kundi jørðin givið í dag?

Hvussu nógv gevur havið okkum í dag? Hvussu nógv kundi tað givið okkum?

Hvussu nógv gevur ídnaðurin okkum í dag? Hvussu nógv kundi hann givið okkum?

Hvussu nógv framleiða vit í dag her á landi? Hvussu nógv kundi vit framleitt, um vit høvdu eina plánekonomiska framleiðslu, sum tók alla okkara arbeiðsmegi, so eingin maður og eingin kvinna, ið eru arbeiðsfer, komu at ganga arbeiðsleys?

Tað er hvørjum manni eyðvitað, at øgiligt liggur á láni í okkara landbúnaði, at tørvur er tí á at lata nógv meiri av okkara ar-beiðsmegi koma til arbeiðis til frama fyri landbúnaðin.

Tað er tí okkara javnaðarmanna-krav til Føroya løgting, at tað tekur ta avgerð, at jørðin uttan mun til einstaklingsins serinteressur, sum ganga ímóti landsins heildarinteressum skal koma undir eina plánekonomiska skipan, sum gevur tí partinum av okkara fólki, sum nátturliga er skikkaður at fáast við jarðadyrkan, atkomu til jørð. Hartil eigur hesin parturin við landsins hjálp at fáa tann skúlaskep og tey amboð, sum ger hann best færan til at vinna mest møguligt úr okkara jørð so kjöt, mjólk, grønmeti og annað úrtak, ið jørðin kann geva, ikki verða at tróta í nøkrum heimi í Føroyum.

Tað er hvørjum manni eyðsæð, at havið goymir ófærar møgulei-klar, sum ikki eru troyttir av Føroyingum. Tað er tí okkara javnaðarmanna krav, til Føroya løgting, at tað ger sær greitt, hvussu stórir partur av Føroya fólki nátturliga er skikkaður til ar-beiðis í fiskivinnu, farmasigling og aðrari sjóvinnu. Tað er krav okkara javnaðarmanna, at tingið ger seg til harra yvir landsins avlops-orku og skilagott nýttir hana til at hjálpa fiski- og sjómonnum okkara at troysta havsins møgulei-klar, hjálpir teimum til fer og og fullfíggjaðan kunnugleika, so teir verða at standa millum frægastar og fremstar menn í arbeiði og úr-tøku av havinum.

Tað er hvørjum manni eyðsæð, at ídnaðurin her á landi er so lítill, at hann bert er ein víðfáningur, tó at ein ikki kann kasta eyguni nakrastaðni uttan at kenna í sær ásannanina, at har trýtur ídnaður, at har tervar at setast á stovn skapandi virki til fram-leiðslu, til byggingar, nýskapanir og nýtslu hjá fólki í tí dagliga livi-num.

Tað er okkara javnaðarmanna krav, at tingið kannar eftir og ger sær greitt, hvat ið tørvur er á at gera í hesum fer í samfelags-livinum. Tað er okkara krav til

tingið at tað uttan mun til ein-staklingsins serinteressur og serrætt veitir sær harrademi yvir tí frum-evni og grundmegi, sum kann veita okkum ta sterkastu arbeiðs-megina, sum land okkara goymir, fossamegina, ravmagnsorkuna.

Tingið eigur ikki meir at práta um at nýta fossamegina, men tað eigur beinan vegin eftir einum landspláni at fara undir at loysa úr bondum alla ta ravmagnsorku, sum vøtn, fossar og streymur goyma í sær.

Tað er okkara javnaðarmanna krav, at tingið nýttir av avlopsorku okkara til at veita fólki tey neyð-turvulugu arbeiðstól, so ídnaðurin verður at geva hina mestu úrtæk-una, so heldur ikki trot og sakn á ídnaðarvørum, sum kunnu fram-leiðast her, verða at kennast í nøkrum heimi her á landi.

Tað er hvørjum manni eyðsæð, at vit í Føroyum eru eftirbátar í skúlaskepi og miðvisari andilgari rækt. Hetta er landi og fólki okkara ómetalligur meinbogi í øll-um framburðsstarvi. Tað er tí javnaðarmanna krav til Føroya løgting, at tað ger sær greitt, hvussu stóran part av Føroya fólki tørvur er á at nýta til skúlaskeps og aðra andiliga venju og upp-aling.

Tað er okkara krav, at tingið kannar eftir og fær skil á hvat ið tørvur av bygningum og skúlaam-boðum til nýtslu hjá skúlalærarum at loysa tær uppgávur at veita hvørjum einasta íbúgvvara landsins tann lærdóm og ta venju, ið tørvur honum fyri at kunna gera sitt starv til lítur og teljast sum mentað fólki í eini menta tjóð.

Tað er hvørjum manni greitt, at ein plánekonomisk skipan soleiðis sum framman fyri ávist vil verða ein tryggjan av, at øll arbeiðsfer fólki skulu hava atkomuligt at fáa arbeiði annaðhvørt á landi ella á sjógv; men av tí at tað kemur at taka tíð at fáa okkara samfelag skipað fullkomuliga plán-ekonomisk, og víðurskiftini í löt-